

**ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ
КАФЕДРА АНГЛІЙСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ**

ЗАТВЕРДЖЕНО
Протокол засідання кафедри
англійської філології
№ 1 від 28 серпня 2020 року
Завідувач кафедри

 В. А. Ущина

ПОСЛІДОВНИЙ ПЕРЕКЛАД

СИЛАБУС

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	035 Філологія
Освітньо-професійна програма	Мова і література (англійська). Переклад
Форма навчання	Денна, заочна
Курс	III (денна), III (заочна)
Семестр	V (денна), V (заочна)

I. Опис навчальної дисципліни

Таблиця 1 (денна форма)

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	03 Гуманітарні науки 035 Філологія Мова і література (англійська). Переклад. Бакалавр	Нормативна
Кількість годин / кредитів 150 годин / 5 кредитів		Рік навчання 3
		Семестр 5
ІНДЗ: <u>немає</u>		Лекції 16 год.
		Практичні (семінарські) 40 год.
		Самостійна робота 84 год.
		Консультації 10 год.
		Форма контролю: екзамен
Мова навчання	англійська	

Таблиця 1а (заочна форма)

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Заочна форма навчання	03 Гуманітарні науки 035 Філологія Мова і література (англійська). Переклад Бакалавр	Вибіркова
Кількість годин / кредитів 150 годин / 5 кредитів		Рік навчання 3
		Семестр 5
ІНДЗ: <u>немає</u>		Лекції 8 год.
		Практичні (семінарські) 14 год.
		Самостійна робота 108 год.
		Консультації 20 год.
		Форма контролю: екзамен
Мова навчання	англійська	

II. Інформація про викладача

Прізвище, ім'я та по батькові	Галапчук-Тарнавська Олена Михайлівна
Науковий ступінь	кандидатка філологічних наук
Вчене звання	доцентка
Посада	доцентка кафедри англійської філології
Контактна інформація	otarnavska@vnu.edu.ua
Дні занять	http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi Очні консультації: в день проведення лекцій / семінарських занять (за попередньою домовленістю).

III. Опис дисципліни

1. Анотація курсу.

Курс «Послідовний переклад» має на меті дати базову підготовку спеціалістам здійснювати усний послідовний переклад з англійської на українську і з української на англійську. У результаті проходження курсу ви розвинеєте базові вміння і навички універсального перекладацького скоропису, необхідні для усного послідовного перекладу мовленнєві навички, розвинеєте оперативну і довготривалу пам'ять, істотно покращите здатність сприймати іноземне мовлення.

Ви отримаєте знання: 1. про особливості усного мовлення на відміну від писемного мовлення. 2. про особливості та способи здійснення усного перекладу (типи усного перекладу): професійний усний послідовний переклад, усний переклад з аркушу, переклад-нашіптування тощо. 3. Загальнотеоретичні знання з лінгвістики та перекладознавства, які стосуються усного перекладу (семантична структура усного висловлювання, способи забезпечення когезії тексту, основні прагматичні характеристики тексту, способи відтворення в усному перекладі власних імен та назв, інтернаціоналізмів, неологізмів, галузевих термінів, фразеологічних одиниць, типи та способи застосування основних лексико-семантичних та морфолого-синтаксичних перекладацьких трансформацій тощо). 4. в галузі лінгвокраїнознавства, оскільки усний переклад належить до сфери міжмовної та міжкультурної комунікації. 5. в галузі сучасних інформаційних технологій та їх використання процесі підготовки та виконання усного перекладу. Ви зможете спробувати себе у ролі перекладача /тлумача під час перемовин, бізнес зустрічей та інших подій.

2. Пререквізити.

Вивчення дисципліни базується на курсах, що становлять філологічний стандарт: «Вступ до фаху. Вступ до мовознавства», «Теоретичний курс основної іноземної мови. Теорграматика», «Теоретичний курс основної іноземної мови. Лексикологія», а також «Основи перекладознавства», «Практикум з перекладу», «Художній переклад».

3. Мета і завдання навчальної дисципліни.

Мета вивчення дисципліни «Послідовний переклад»: ознайомлення студентів з теоретичними та лінгводидактичними засадами навчання послідовному перекладу, а також з системою вправ, спрямованої на розвиток їх перекладацької компетенції, розвиток у тих, що навчаються достатнього рівня знань, вмінь та навичок послідовного перекладу; формування навичок адекватного висловлювання при послідовному перекладі.

Завдання навчальної дисципліни:

1) закріпити у студентів знання теоретичних основ послідовного перекладу як прикладної науки;

- 2) розвивати у студентів найважливіші види мовно-розумової діяльності з метою застосування теоретичних знань у практиці послідовного перекладу;
- 3) формувати й закріплювати стійкі практичні навички послідовного перекладу й застосування основних видів лексичних, стилістичних і граматичних перетворень у процесі перекладу для досягнення його адекватної якості;
- 4) навчити техніки вільного усного перекладу;
- 5) навчити долати психологічні та екстралінгвістичні проблеми й труднощі, пов'язані з практикою перекладу;
- 6) формувати фахові практичні вміння та навички перекладу;
- 7) навчити студентів виконувати послідовний усний переклад із застосуванням спеціальної системи записів.

4. Результати навчання (компетентності). Завдання – сформувати у студентів наступні загальні (ЗК) та фахові компетентності (ФК):

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології та перекладу в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК 4. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 5. Здатність учитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 7. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 8. Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК 9. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Фахові компетентності:

ФК 1. Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.

ФК 3. Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії мов, що вивчаються.

ФК 8. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

ФК 10. Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий, перекладознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних жанрів і стилів.

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземною мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.

ПРН 3. Організувати процес навчання та самоосвіти.

ПРН 8. Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію мов і літератур, що вивчаються та вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.

ПРН 15. Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий, перекладознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.

ПРН 16. Знайти й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, вміти застосовувати їх у професійній діяльності.

ПРН 17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.

ПРН 18. Мати навички управління комплексними діями або проектами при розв'язанні складних проблем у професійній діяльності в галузі обраної філологічної спеціалізації та нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах.

5. Структура навчальної дисципліни.

Таблиця 2 (денна форма)

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	*Форма контролю / Бали
Змістовий модуль 1.						
Тема 1. Interpreting as Interlingual and Intercultural Communication	12	1	3	7	1	ДС, РЗ,Т
Тема 2. Perception and Understanding of Messages in Interpreting.	11	1	3	7	0	ДС, РЗ,Т
Тема 3. Types of Contexts and Contextual Relationships in Oral Discourse (Text vs Discourse, Text vs Context).	14	2	4	7	1	ДС, РЗ,Т
Разом за модулем 1	37	4	10	21	2	10
Змістовий модуль 2.						
Тема 4. Consecutive vs Simultaneous Interpreting. Basic Rules for Adequate Interpreting.	6	2	2	2	0	ДС, РМГ
Тема 5. Types of Consecutive Interpreting. Ethical Code of the Interpreter. Professional Misconduct.	9	4	2	2	1	К, ІРС
Тема 6. Components of the Consecutive Interpreting (Memory, synthesis, analysis, “translation	8	4	2	2	0	Т, ДС

noises”)						
Разом за модулем 2	33	4	10	21	2	
Змістовий модуль 3.						
Тема 7. Semantic Aspects of Interpretation.	8	1	2	5	0	Т, ІРС
Тема 8. Semantic Redundancy of Oral Messages. Lexical Cohesion.	9	1	2	5	1	Т, ІРС
Тема 9. Lexico-Grammatical Aspects of Interpretation. Lexico-Grammatical Transformations.	8	1	2	5	0	К, ІРС
Тема 10. “Gaps” in Perception of Oral Discourse and ways of “filling” them in Interpreting.	12	1	4	6	1	ДС, РМГ
Разом за модулем 3	37	4	10	21	2	
Змістовий модуль 4.						
Тема 11. Main Principles of Note-Taking. Principle of Verticalism	12	1	3	7	1	ДС, РМГ
Тема 12. Note-Taking Techniques. Note-Taking Symbols.	12	1	3	7	1	ІРС, РЗ
Тема 13. Applying Note-Taking in Different Situations of Consecutive Interpreting.	15	2	4	7	2	ІРС, РЗ
Разом за модулем 4	39	4	10	21	4	
Види підсумкових робіт (за потреби, на розсуд викладача, кафедри)						Бал
Модульна контрольна робота МКР 1+ МКР 2						МКР 16
Всього годин / Балів	150	16	40	84	10	40

Таблиця 2а (заочна форма)

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	*Форма контролю / Бали
Змістовий модуль 1.						
Тема 1. Interpreting as Interlingual and Intercultural Communication	12	1	1	9	1	ДС, РЗ, Т
Тема 2. Perception and Understanding of Messages in Interpreting.	13	1	1	9	2	ДС, РЗ, Т
Тема 3. Types of Contexts and Contextual Relationships in Oral Discourse (Text vs Discourse, Text vs Context).	12	0	1	9	2	ДС, РЗ, Т
Разом за модулем 1	37	2	3	27	5	10
Змістовий модуль 2.						
Тема 4. Consecutive vs Simultaneous Interpreting. Basic Rules for Adequate Interpreting.	12	1	1	9	1	ДС, РМГ
Тема 5. Types of Consecutive Interpreting. Ethical Code of the Interpreter. Professional Misconduct.	12	0	1	9	2	К, ІРС
Тема 6. Components of the Consecutive Interpreting (Memory, synthesis, analysis, “translation noises”)	13	1	1	9	2	Т, ДС

Разом за модулем 2	37	2	3	27	5	
Змістовий модуль 3.						
Тема 7. Semantic Aspects of Interpretation.	9,5	0,5	1	7	1	Т, ІРС
Тема 8. Semantic Redundancy of Oral Messages. Lexical Cohesion.	9,5	0,5	1	7	1	Т, ІРС
Тема 9. Lexico-Grammatical Aspects of Interpretation. Lexico-Grammatical Transformations.	9,5	0,5	1	7	2	К, ІРС
Тема 10. "Gaps" in Perception of Oral Discourse and ways of "filling" them in Interpreting.	9,5	0,5	1	6	2	ДС, РМГ
Разом за модулем 3	38	2	4	27	5	
Змістовий модуль 4.						
Тема 11. Main Principles of Note-Taking. Principle of Verticalism	12	1	1	9	1	ДС, РМГ
Тема 12. Note-Taking Techniques. Note-Taking Symbols.	12,5	0,5	1	9	2	ІРС, РЗ
Тема 13. Applying Note-Taking in Different Situations of Consecutive Interpreting.	13,5	0,5	2	9	2	ІРС, РЗ
Разом за модулем 4	38	2	4	27	5	
Види підсумкових робіт (за потреби, на розсуд викладача, кафедри)						Бал
Модульна контрольна робота МКР 1+ МКР 2						МКР 16
Всього годин / Балів	150	8	14	108	20	40

*Форма контролю: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач / кейсів, ІНДЗ / ІРС – індивідуальне завдання / індивідуальна робота студента, РМГ – робота в малих групах, МКР / КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

6. Завдання для самостійного опрацювання.

Студенти самостійно опрацьовують наступні питання і здають викладачеві у формі усного повідомлення або презентації під час консультацій.

1. Сучасні підходи до визначення поняття «переклад». Переклад як міжмовна та міжкультурна комунікація. Визначення усного двостороннього перекладу.
  2. Основні лексичні, граматичні та фонетичні труднощі усного двостороннього перекладу, пов’язані із лінгво-культурними аспектами перекладу та шляхи їхнього подолання.
  3. Типи усного послідовного перекладу: спільні та відмінні риси.
  4. Сприйняття та розуміння змісту повідомлення в усному послідовному перекладі.
  5. Поняття «внутрішньої мови».
- Поняття «контекст повідомлення», «текст та контекст», «текст та дискурс».
6. Типи контексту. Контекстуальні зв’язки в усному дискурсі та їх роль в процесі здійснення усного перекладу.
  7. Макроконтекст, мікроконтекст, комунікативний контекст повідомлення та їхня роль у здійсненні усного перекладу.

8. Контекстуальні зв'язки (анафоричні, катафоричні та екзофоричні) між елементами повідомлення.
9. Основні семантичні аспекти усного послідовного перекладу.
10. Семантична структура усного повідомлення, її основні компоненти (прагматичний, дейктичний, модальний та оцінний)
11. Роль компонентів усного повідомлення у процесі адекватного відтворення його змісту під час перекладу.
12. Принцип семантичної надмірності усного дискурсу.
13. Лексико-семантичні засоби забезпечення семантичної надмірності.
14. Роль семантичної надмірності в усному послідовному перекладі.
15. Лексичні труднощі послідовного перекладу тексту.
16. Труднощі перекладу ключових слів, галузевих термінів (subject field words), «хибних друзів перекладача» та безеквівалентної лексики.
17. Особливості відтворення усталених фраз (кліше), фразеологічних одиниць, емоційно забарвленої лексики, елементів гумору тощо.
18. Лакуни (пропуски, пробіли) усного повідомлення та способи їхнього «заповнення» слухачем (перекладачем-тлумачем).
19. Типи лакун в усному дискурсі: фонологічні, лексико-семантичні та граматичні лакуни.
20. Методи тренування пам'яті усного перекладача-тлумача.
21. Основні принципи універсального перекладацького скоропису (УПС) та методика його застосування в усному послідовному перекладі.
22. Смісловий аналіз.
23. Використання символів та скорочень в УПС.
24. Відособлення. Вертикальне розміщення записів.

IV. Політики оцінювання

Політика викладача щодо студента (щодо відвідування занять, наприклад). Очікується, що студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт, передбачених курсом.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. На консультаціях викладача студенти мають можливість відпрацювати заняття, які було пропущено з поважних причин, а також отримати роз'яснення питань, з якими виникли труднощі у процесі підготовки до практичних занять і письмової роботи. Роботи (реферати, тези), які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів).

Академічна доброчесність. Базовий документ - Кодекс академічної доброчесності ВНУ імені Лесі Українки <https://ra.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/Kodeks-akademichnoyi-dobrochesnosti.pdf>

При виставленні рейтингового підсумкового балу обов'язково враховується оригінальність відповідей студентів, їх активність на практичних заняттях та

під час наукових дискусій, неприпустимість списування, плагіату та користування техпристроями при написанні МКР.

Неформальна освіта. Під час проходження курсу визнаються результати навчання студентів отримані у неформальній освіті, з можливим перезарахуванням тем/теми змістових модулів, які співвідносні за змістовим наповненням до знань, отриманих шляхом неформальної освіти; якщо отримані в неформальній освіті знання поглиблюють і розширюють тему / теми змістових модулів.

V. Підсумковий контроль

Система оцінювання курсу відбувається згідно з критеріями оцінювання навчальних досягнень студентів, що регламентовані в університеті https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/11_Polozh_pro_otzin_%D0%A0%D0%B5%D0%B4_%D1%80%D0%B5%D0%B4.pdf

Загальна максимальна сума балів, яка присвоюється за курс, становить 100 балів, яка є сумою балів за виконання практичних завдань і самостійної роботи (24 бали), підсумкове тестування (МКР 16 балів) та бали, отримані під час іспиту (60 балів).

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінювання результатів навчання студентів на завершальному етапі та реалізується у формі іспиту. Допуск до іспиту передбачає виконання МКР і отримання рейтингової підсумкової оцінки (максимум 40 балів).

В оцінці знань студентів на іспиті враховується: достатність обсягу відповіді (повна, недостатньо повна, неповна); логічність викладу матеріалу; обґрунтованість власних міркувань.

Рівень знань студента за поточний і модульний контроль оцінюється в балах, фіксується у журналі після вивчення кожного змістового модуля. Підсумкова оцінка за національною шкалою заноситься в залікову відомість.

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всівидинавчальної діяльності	Оцінка
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре
75 - 81	Добре
67 -74	Задовільно
60 - 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основна література:

1. Максимов С.Є. Усний двосторонній переклад (англійська та українська мови). Теорія та практика усного двостороннього перекладу для студентів факультету перекладачів та факультету заочного та вечірнього навчання (+ 2 компактдиски): Навч. посібник. Видання друге, виправлене та доповнене. – К.: Ленвіт, 2007. – 416 с.
2. Мірам Г., Гон О., Морозов В., Гулик В., Голованчук М. Практикум з усного перекладу: Мультимедійний формат: Посібник з англійської мови для ВНЗ (+ компакт-диск). – К.: Факт, 2005. – 152 с.
3. Мірам Г.Е. Тренінг-курс двостороннього послідовного перекладу (англо-українська мовна пара) / Г.Е. Мірам, В.В. Дайнеко, С.В. Іванова. – К.: Ніка-Центр, 2013. – 228 с.
4. Ребрій О.В. Основи перекладацького скоропису / Ред. Л.М. Черноватий, В.І. Карабан. – Вінниця: Нова Книга, 2006. – 152 с.
5. Саприкін С.С., Чужакін А.П. Світ усного перекладу: навчальний посібник. – Вінниця: Нова Книга, 2011. – 224 с.

Додаткова література:

1. Гладуш Н.Ф. Прагматика перекладу: Навч. посібник. – К.: Видав. центр КНЛУ, 2007. – 104 с.
2. Карабан В.І. Переклад англійської наукової і технічної літератури на українську мову: Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми. – Вінниця: Нова Книга, 2002. – 564 с.
3. Карабан В.І. Посібник-довідник з перекладу англійської наукової і технічної літератури на українську мову в 2-х част. – К.: Політична думка, 1997, 1999.
4. Карабан В.І., Мейс Дж. Теорія і практика перекладу з української мови на англійську мову: Навч. посібник-довідник для студентів вищих закладів освіти. – Вінниця: Нова Книга, 2003. – 608 с.
5. Карабан В.І., Олійник Т.С. Етноспецифічність власних імен та передача їхніх антономастичних значень у перекладі // Вісник Київського національного ун-ту імені Тараса Шевченка. – 1998. – Вип. 27. – Сер. “Іноземна філологія”. – С. 25-27.
6. Корунець І.В. Нарис з історії західноєвропейського та українського перекладу. – К.: Видав. центр КДЛУ, 2000. – 86 с.
7. Корунець І.В. Принципи і способи передачі українських особових і географічних назв англійською мовою // Мовознавство. – 1993. №3 (159), травень-червень. – С. 14-16.
8. Корунець І.В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад). – Вінниця: НОВА КНИГА, 2003. – 488 С.
9. Леонович О.А. В мире английских имен. – М.: АСТ, Астрель, 2002. – 160 с.
10. Манакін В.М. Мова і міжкультурна комунікація: навч. посіб. – К.: ВЦ “Академія”, 2012. – 288 с.

11. Робинсон Д. Как стать переводчиком: введение в теорию и практику перевода. Пер. с англ. – М.: КУДИЦ-ОБРАЗ, 2005. – 304 с.
12. Эко У. Сказать почти то же самое. Опыты о переводе. – СПб.: Симпозиум, 2006. – 574 с.

Интернет-ресурсы:

1. <https://www.youtube.com/watch?v=mSqw3e1ddM0>
2. <https://www.youtube.com/watch?v=tFvXuZfkx8o>
3. <https://www.youtube.com/watch?v=aHFU29Yyq24>
4. <https://www.youtube.com/watch?v=Ni34Am19XFA>
5. <https://www.youtube.com/watch?v=UuebgikyKR8>
6. <https://www.youtube.com/watch?v=RbZ7tbfBR2o>